

Oversættelse

Sag C-61/97 - 15
Indført i Domstolens register
under nr. 554.214
Luxembourg, den 2.6.1997
(fax 29.5.1997)
For justitssekretæren
H. v. Holstein
Assisterende justitssekretær

UDENRIGSMINISTERIET
Juridisk Tjeneste
OIK-21

28.05.1997

De Europæiske Fællesskabers
Domstol

Angående:
Den finske regerings skriftlige indlæg i
den præjudicielle sag C-61/97

Udenrigsministeriet fremsender herved til De Europæiske Fællesskabers Domstol
den finske regerings skriftlige indlæg i den præjudicielle sag i henhold til
EF-traktatens artikel 177:

Sag C-61/97

**Foreningen af danske
Videogramdistributører**

mod

Laserdisken

De skriftlige indlæg indgives i henhold til artikel 20 i EF-statutten for
Domstolen.

Statens befuldmægtigede

Holger Rotkirch

BILAG: Den finske regerings indlæg

org. s. 1

Anmodning om præjudiciel afgørelse i
henhold til artikel 177 i traktaten om
oprettelse af Det Europæiske Fællesskab

Helsinki 28.5.1997

DEN FINSKE REGERINGS SKRIFTLIGE INDLÆG
De Europæiske Fællesskabers Domstols sag nr. C-61/97:
Foreningen af danske Videogramdistributører mod Laserdisken

1. Den foreliggende anmodning om præjudiciel afgørelse rejser det spørgsmål, om retten til udlejning i henhold til den danske ophavsretslov er forenelig med fællesskabsretten. Anmodningen vedrører problemet om, hvorvidt den danske rettighedshaver under henvisning til den danske ophavsretslov kan hindre udlejning i Danmark af laserdiscs¹, der er importeret fra England og beskyttet af ophavsret, selv om den engelske rettighedshaver stiltiende har accepteret, at laserdiscene udlejes i England. Da de faktiske omstændigheder, som er beskrevet i anmodningen om præjudiciel afgørelse, ikke er tilstrækkelige til, at sagen kan bedømmes på grundlag af EF-traktatens artikel 85 og 86, skal den finske regering i sit indlæg koncentrere gennemgangen af sagen ud fra artikel 30 og 36 samt det såkaldte udlejnings- og udlånsdirektiv (Rådets direktiv 92/100/EØF om udlejnings- og udlånsrettigheder samt om visse andre ophavsretsbeslægtede rettigheder i forbindelse med intellektuel ejendomsret)

I Finlands lovgivning

2. Den sag, som ligger til grund for anmodningen om præjudiciel afgørelse, angår retten til udlejning i henhold til den danske ophavsretslov. § 19 i den finske ophavsretslov (404/1961) svarer til bestemmelsen om udlejningsret i den danske ophavsretslov. Det bestemmes i § 19:

Når et eksemplar af et værk med ophavsmandens samtykke er solgt eller på anden måde overdraget til andre, må eksemplaret spredes videre.

Det, som er bestemt i stk. 1, berører ikke spredning til almenheden af eksemplarer af værket gennem udlejning eller på anden tilsvarende måde.

3. Ifølge ophavsretslovens § 19 konsumeres retten til udlejning af et eksemplar af et værk ikke, selv om eksemplaret med ophavsmandens samtykke skulle være blevet solgt eller på anden måde overdraget til andre. Sagt med andre ord: uanset spredningsrettens konsumtion, har rettighedshaveren fortsat ret til at tillade eller forbyde udlejning af et eksemplar af et værk.

¹ Der er tale om såkaldte laserdisc-plader, på engelsk benævnt videodisc.

org. s. 2

II EF-traktatens artikel 30 og 36

4. Ifølge traktatens artikel 30 er foranstaltninger med tilsvarende virkning som kvantitative indførselsrestriktioner forbudt mellem medlemsstaterne. Retten til udlejning i henhold til den danske lovgivning kan betragtes som en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ indførselsrestriktion. Ifølge artikel 36 kan foranstaltninger med tilsvarende virkning imidlertid accepteres, såfremt de er begrundet i hensynet til beskyttelse af industriel og kommerciel ejendomsret; det er dog en betingelse, at de hverken må udgøre et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrundning af samhandelen. EF-Domstolen har udtalt, at artikel 36 kun anerkender sådanne undtagelser, som er begrundet i hensynet til beskyttelse af de rettigheder, der er den industrielle og kommercielle ejendomsrets særlige genstand ².
5. De Europæiske Fællesskabers Domstol har i den såkaldte Warner-sag ³ behandlet problemet om, hvorvidt retten til udlejning i henhold til den nationale ophavsretslov er forenelig med fællesskabsretten. Domstolen udtalte i dommen, at traktatens artikel 30 og 36 ikke er til hinder for anvendelse af en national lovgivning, som giver ophavsmanden mulighed for i den pågældende medlemsstat at forbyde udlejning af importerede videogrammer, som med hans tilladelse er bragt i omsætning i en anden medlemsstat. Domstolen konstaterede, at den nationale lovgivning uden forskel finder anvendelse på indenlandsk fremstillede og importerede videogrammer.
6. Den person, som i Warner-sagen drev udlejningsvirksomhed, havde købt videogrammet i England og importeret det til Danmark i udlejningsøjemed. På tidspunktet for Warner-sagen foreskrev den engelske ophavsretslov ikke en i forhold til spredningsretten særskilt udlejningsret. Forskellen med hensyn til den nu verserende sag er, at den engelske ophavsretslov efter Warner-sagen er blevet ændret, således at rettighedshaver er blevet givet mulighed for at træffe afgørelse om særskilt salg og udlejning af eksemplarer af et værk. Det, som Domstolen nu skal afgøre, er, om afgørelsen i Warner-sagen også finder anvendelse på den foreliggende sag.
7. Ophavsretten består af flere forskellige enerettigheder, såsom eksemplarframstillingsretten, spredningsretten og retten til udlejning. Den finske regering skal fremhæve, at retten til udlejning er en central del af ophavsretten, og at den udgør en særskilt ret i forhold til spredningsretten. Som Domstolen udtalte i Warner-sagen, bevares

² Jf. sag 78/70, Deutsche Grammophon Gesellschaft mbH mod Metro-SB-Grossmärkte & Co. KG, præmis 11.

³ Sag 158/86, Warner Brothers Inc. og Metronome Video ApS mod Erik Viuff Christiansen.

org. s. 2

retten til udlejning, også selv om spredningsretten skulle være konsumeret.

8. Indholdet af retten til udlejning indebærer på den ene side en ret til at afgøre, hvornår, hvor og på hvilken måde eksemplarer af et værk må udlejes, og på den anden side en ret til at få vederlag for udlejningen. Udlejning af eksemplarer af et værk skal således ske i henhold til samtykke fra rettighedshaver. Det vil være i strid med formålet med retten til udlejning, såfremt en person i en medlemsstat kan købe en laserdisc og derefter frit kan udleje den i en anden medlemsstat. I et sådant tilfælde vil rettighedshaveren ikke kunne afgøre, hvor eller hvornår eksemplarer af værket udlejes. Desuden vil rettighedshaver miste muligheden for at få vederlag for udlejningen. Mens rettighedshaver i henhold til spredningsretten får vederlag pr. eksemplar for salg eller anden form for overdragelse, bestemmes vederlaget i henhold

org. s. 3

til retten til udlejning derimod af antallet af udlejninger. Rettighedshaveren vil således ikke fuldt ud kunne udnytte de i forhold til salgsmarkedene særskilte udlejningsmarkeder for laserdiscs.

9. Den finske regering er af den opfattelse, at retten til udlejning i henhold til den danske ophavsretslov gælder uden forskel for indenlandsk fremstillede og importerede produkter og derfor ikke indebærer forskelsbehandling. Der er heller ikke tale om en skjult begrænsning af samhandelen mellem medlemsstaterne. Retten til udlejning bliver først aktuel, når de produkter, som er beskyttet af ophavsret, er blevet bragt på medlemsstatens marked, og når man begynder at udleje dem. Retten til udlejning i henhold til den nationale lovgivning er derfor ikke til hinder for import fra en anden medlemsstat af laserdiscs, som med rettighedshavers tilladelse lovligt er blevet bragt i omsætning. Retten til udlejning er heller ikke til hinder for, at de spredes videre på anden måde end gennem udlejning.
10. Af de ovenævnte grunde er den finske regering af den opfattelse, at den danske ophavsretslovs bestemmelse om retten til udlejning er i overensstemmelse med EF-traktatens artikel 30 og 36.

III Udlejnings- og udlånsdirektivet

11. Fællesskabets udlejnings- og udlånsdirektiv har efter Warner-sagen harmoniseret de foranstaltninger, som er nødvendige for at beskytte retten til udlejning med hensyn til den industrielle og kommercielle ejendomsret, der er nævnt i EF-traktatens artikel 36. Efter udløbet af gennemførelsesfristen for udlejningsdirektivet - den 1.7.1994 - skal national lovgivning vedrørende ret til udlejning bedømmes på grundlag af udlejningsdirektivets bestemmelser.
12. Udlejnings- og udlånsdirektivet foreskriver en eneret for ophavsmænd og indehavere af beslægtede rettigheder til at tillade eller forbyde udlejning. Producenten af en film har dog kun eneret i det tilfælde.

Sag C-61/97 - 15

org. s. 3

hvor der er tale om den første optagelse af en film. Det fremgår ikke af forelæggelsesbeslutningen, om der er tale om den første optagelse af den omhandlede film. Den finske regerings følgende bemærkninger vedrører også filmproducentens ret, idet det antages, at der er tale om den første optagelse af filmen.

13. Ifølge udlejnings- og udlånsdirektivets artikel 1, stk 1, skal medlemsstaterne indføre ret for ophavsmænd og andre rettighedshavere til at tillade eller forbyde udlejning af eksemplarer af værker samt af andre frembringelser, der er nævnt i artikel 2, stk. 1. Ifølge direktivets artikel 2 tilkommer eneretten til at tillade eller forbyde udlejning ophavsmænd, udøvende kunstnere, fremstillere af fonogrammer og producenter af den første optagelse af en film.
14. Retten til udlejning er i direktivet defineret som en i forhold til spredningsretten særskilt ret. Det bestemmes udtrykkeligt i direktivets artikel 1, stk. 4, at salg eller anden form for distribution af værker eller andre beskyttede frembringelser ikke medfører, at den i stk. 1 omhandlede ret til udlejning udtømmes. Artikel 1, stk. 4, omhandler både originalværker og kopier. Det bestemmes desuden i artikel 9, stk. 3, som omhandler spredningsretten for indehavere af beslægtede rettigheder, at spredningsretten ikke berører de særlige rettigheder ifølge artikel 1,

org. s. 4

stk. 4. Udover de nævnte artikler indeholder direktivet ikke andre bestemmelser vedrørende konsumtion af retten til udlejning.

15. Den finske regering er derfor af den opfattelse, at den ret til udlejning, som i henhold til direktivets ordlyd gælder for et eksemplar af et værk eller andre beskyttede frembringelser, også består efter salg eller anden form for overdragelse af eksemplaret. Udlejning af eksemplaret eller eksport eller import af det udlejede eksemplar medfører heller ikke, at den ret til udlejning, som gælder for det udlejede eksemplar, ophører.

IV Konklusion

Den finske regering er af den opfattelse, at Domstolen bør give den forelæggende ret følgende svar:

- I den sag, som ligger til grund for den præjudicielle anmodning, har det ikke betydning for eksistensen eller anvendelsen af retten til udlejning i Danmark, at ophavsrettens indehaver har tilladt udlejning i en anden medlemsstat. Det har heller ikke betydning for sagen, at den retlige situation i England er blevet ændret efter Warner-sagen, således at den engelske lovgivning fra den 1.1.1989 har givet rettighedshaveren mulighed for at træffe afgørelse om særskilt salg og udlejning af eksemplarer af et værk. Den sag, som ligger til grund for den præjudicielle anmodning, skal derfor retligt bedømmes på samme måde som Warner-sagen.

Sag C-61/97 - 15

org. s. 4

- EF-traktatens artikel 30 og 36 er således ikke til hinder for anvendelsen af en national lovgivning som den, der er anført i anmodningen om præjudiciel afgørelse.
- En national lovgivning som den, der er anført i anmodningen om præjudiciel afgørelse, er heller ikke i strid med udlejnings- og udlånsdirektivet.

Statens befuldmægtigede

Holger Rotkirch